

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

En af borgernes rettigheder i et moderne samfund bør være, at alle kan få deres børn passet på betryggende vilkår. Det er afgørende for et godt familieliv og barnets tryghed og udvikling. Alligevel står der i dag over 20.000 børn på venteliste.

Mange forældre er henvist til private pasningsordninger baseret på sort arbejde. Socialministeren har i Politiken fra den 9. maj 1993 nævnt tallet 10-15.000. Det er alt for mange, der bruger en ordning, der er dyr, ofte dårlig for barnet, og som er med til at undergrave skattemoralen.

Andre er ude af stand til at genoptage deres arbejde på grund af manglende pasningsmuligheder.

Endvidere føler mange børnefamilier sig stavnsbundet, fordi de ved en flytning kommer bagest i køen i den ny kommune. Det gør arbejdsmarkedet mindre fleksibelt. Det er ikke tilfældigt, at mange arbejdsgivere mener, at de kun kan tiltrække arbejdskraft fra andre egne, hvis den ny bopælskommune kan tilbyde børnepasning straks.

Derfor foreslår SF en lovfæstet garanti for, at forældre kan få deres barn passet i et kommunalt dagtilbud. Det er, som det så rigtigt har været påpeget, et indgreb i det kommunale selvstyre, men kun over for de kommuner, der giver borgerne en urimelig behandling. Indgrebet svarer i øvrigt til det indgreb, der findes i § 19 i folkeskoleloven, hvorefter kommunen skal give et tilbud om plads i skolen. Der er vel ingen, der forestiller sig at udvide det kommunale selvstyre ved at fjerne denne pladsgaranti.

Børnepasningsgaranti kan desværre ikke indføres fra den ene dag til den anden. Forslagsstillerne har tidligere ment, at det ville tage 3 år at gennemføre garantien. Under Folketingets behandling af det tilsvarende forslag i sidste samling mente Socialdemokratiets ordfører, at den tidshorison var for lang. Derfor har forslagsstillerne afkortet perioden til ca. 1½ år. Det er forslagsstillerens vurdering, at perioden kun er realistisk, hvis der sker en markant forbedring af forældreorlovsordningen i forhold til de i foråret ved-

tagne vilkår, herunder en forhøjelse af satsen til fulde dagpenge.

Tidsplanen kunne hænge sammen på følgende vis:

A. Venteliste august 1993	ca. 18.000
B. Tilgang, demografiske forhold m.v.	ca. 26.000
C. Øget brug af forældreorlov	ca. -12.000
D. Nødvendig udbygning	ca. -32.000

Venteliste august 1995	0
----------------------------------	---

Tallene fremkommer på følgende måde:

- A: Ifølge rapporten »Børn i kø« fra PMF, FOLA og Bureau 2000 var der i august 1993 ca. 18.000 0-6-årige på venteliste. Dette tal er væsentligt lavere end tidligere tal, hvilket dog delvis kan tilskrives en betydelig sæsonvariation i ventelister. I oversigten sammenlignes imidlertid med samme måned i 1995. Sæsonen får derfor ikke betydning.
- B: Det stigende børnetal skaber behov for 8-9.000 nye pladser årligt; hertil kommer, at efterspørgselsgraden (antal efterspurgte pladser pr. barn i de enkelte aldersgrupper) vokser svarende til skønsmæssigt 4-5.000 pladser årligt.
- C: I sommeren 1993 var der ca. 3.600 på forældreorlov. Dette tal forudsættes at stige til ca. 15.600, hvis de forbedringer gennemføres, som SF foreslår.

Tallet for den nødvendige udbygning på ca. 32.000 eller 16.000 pr. år kan sammenlignes med, at der fra januar 1992 til august 1993 er sket en udbygning med ca. 14.000 pladser eller under 10.000 pr. år.

Garantien og afviklingen af ventelisterne vil selvsagt belaste den kommunale økonomi. Der skal derfor etableres økonomisk mulighed for, at kommunerne kan klare disse udgifter. Det skal ske ved friere låneadgang, øgede statslån og mindre snærende rammer for de kommunale udgifter.

Den øgede udgiftsbelastning for kommunerne aktualiserer det problem, der i forvejen består, med at sikre en rimelig mellemkommunal fordeling af udgifterne til børnepasning. Det skal der findes en løsning på.